

АЛМАТЫКІТАП

МАТЕМАТИКА

№3 жұмыс дәптері

3

СЫНЫП

Ә.Б. Ақпаева, Л.А. Лебедева, М.Ж. Мыңжасарова

МАТЕМАТИКА

№3 жұмыс дәптері

**Жалпы білім беретін мектептің
3-сынып оқушыларына арналған**

*Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігі ұсынған*

**Алматыкітап баспасы
2018**

ӘОЖ 373.167.1

КБЖ 22.1 я 72

А 40

Шартты белгілер:

 – жетістіктер жолағы

 – бағалау критерийі

Ақпаева Ә.Б.

А 40 Математика. №3 жұмыс дәптері. Жалпы білім беретін мектептің 3-сынып оқушыларына арналған./Ә.Б. Ақпаева, Л.А. Лебедева, М.Ж. Мыңжасарова. – Алматы: Алматыкітап баспасы, 2018. – 72 бет; суретті.

ISBN 978-601-01-3694-6

ӘОЖ 373.167.1

КБЖ 22.1 я 72

ISBN 978-601-01-3694-6

© Ақпаева Ә.Б., Лебедева Л.А.,
Мыңжасарова М.Ж., мәтіні, 2018
© «Алматыкітап баспасы» ЖШС, 2018

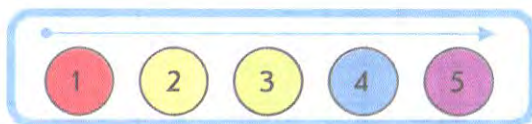
Қымбатты дос!

Бұл жұмыс дәптері математика сабағында алған білімдеріңді пысықтауға көмектеседі.

Осы дәптерден өзіңе таныс және жаңа тапсырмалар түрін кездестіресің. Өзіңнің жетістіктеріңді бағалауды үйренесің. Ол үшін әрбір сабақтың тапсырмаларын орындап, бағалауға тиіссің. Егер тапсырманы жеңіл орындасаң, оны жолдастарыңа түсіндір. Егер тапсырманы орындау қиын болса, онда оны қайта шығарып көр.

Оқу бөлімдері мен әр тоқсанның мақсатына жеткеніңді немесе жете алмағаныңды біле аласың. Міндетті түрде жіберілген қате бойынша жұмыс жүргіз.

Өз-өзіңді бағалау үшін өзіңе таныс жетістіктер жолағын пайдалан. Ол үшін берілген дөңгелектерді боя. 1-дөңгелек – «білмеймін», 2-дөңгелек – «білемін», 3-ші – «түсінемін», 4-ші – «түсінемін және қолданамын», 5-ші – «басқаға үйрете аламын».

Біз, оқулық авторлары, саған оқуда табыс тілей отырып, математиканы сүйіп оқуыңды қалаймыз.

3 А. Кестеден тыс көбейту және бөлу

Өзіндік жұмысқа берілген тапсырмалар Сандармен амалдар орындау

1. Тиімді тәсілмен есепте.

$$(5 + 2) \cdot 60 =$$

$$(14 + 6) \cdot 2 =$$

$$(40 + 20) \cdot 20 =$$

$$(22 + 8) \cdot 3 =$$

$$(20 + 4) \cdot 2 =$$

$$(31 + 19) \cdot 20 =$$

2. Өрнектердің мәнін тап. Өртүрлі тәсілмен орындауға болатын мысалдардың астын сыз.

$$(24 + 16) : 8 =$$

$$(210 + 90) : 10 =$$

$$(180 + 30) : 7 =$$

$$(500 + 40) : 6 =$$

$$(630 + 70) : 7 =$$

$$(700 + 200) : 3 =$$

36 · 2, 2 · 36, 360 · 2, 2 · 360, 36 · 20

түріндегі көбейту тәсілдері

1. Есепте.

$$13 \cdot 4 = \square\square \quad 7 \cdot 14 = \square\square \quad 8 \cdot 12 = \square\square \quad 130 \cdot 2 = \square\square\square$$

$$17 \cdot 5 = \square\square \quad 16 \cdot 6 = \square\square \quad 7 \cdot 13 = \square\square \quad 50 \cdot 2 = \square\square\square$$

2. Есепте.

$$26 \cdot 2 = \square\square \quad 14 \cdot 3 = \square\square \quad 13 \cdot 6 = \square\square$$

$$26 \cdot 20 = \square\square\square \quad 14 \cdot 30 = \square\square\square \quad 60 \cdot 13 = \square\square\square$$

$$260 \cdot 2 = \square\square\square \quad 140 \cdot 3 = \square\square\square \quad 130 \cdot 6 = \square\square\square$$

$$27 \cdot 3 = \square\square \quad 42 \cdot 2 = \square\square \quad 19 \cdot 4 = \square\square$$

$$270 \cdot 3 = \square\square\square \quad 420 \cdot 2 = \square\square\square \quad 190 \cdot 4 = \square\square\square$$

$$27 \cdot 30 = \square\square\square \quad 42 \cdot 20 = \square\square\square \quad 19 \cdot 40 = \square\square\square$$

3. Есепте.

$$41 \cdot 2 = \square\square \quad 30 \cdot 3 = \square\square \quad 19 \cdot 3 = \square\square$$

$$41 \cdot 20 = \square\square\square \quad 140 \cdot 6 = \square\square\square \quad 190 \cdot 3 = \square\square\square$$

$$410 \cdot 2 = \square\square\square \quad 220 \cdot 3 = \square\square\square \quad 320 \cdot 3 = \square\square\square$$

$$23 \cdot 3 = \square\square \quad 24 \cdot 20 = \square\square\square \quad 240 \cdot 4 = \square\square\square$$

$$23 \cdot 30 = \square\square\square \quad 43 \cdot 2 = \square\square \quad 34 \cdot 2 = \square\square$$

$$230 \cdot 3 = \square\square\square \quad 43 \cdot 20 = \square\square\square \quad 34 \cdot 20 = \square\square\square$$

48 : 2, 480 : 2, 480 : 20 түріндегі бөлу тәсілдері

1. Есепте.

$$280 : 20 = \square\square \quad 86 : 2 = \square\square \quad 960 : 3 = \square\square\square$$

$$990 : 9 = \square\square\square \quad 930 : 30 = \square\square \quad 480 : 40 = \square\square$$

$$440 : 20 = \square\square \quad 550 : 50 = \square\square \quad 660 : 20 = \square\square$$

2. Есепте.

$$260 : 2 = \square\square\square \quad 96 : 3 = \square\square \quad 630 : 3 = \square\square\square$$

$$990 : 3 = \square\square\square \quad 770 : 70 = \square\square \quad 840 : 40 = \square\square$$

$$660 : 30 = \square\square \quad 420 : 20 = \square\square \quad 680 : 20 = \square\square$$

3. Есепте.

$$(350 + 210) : 70 = \square$$

$$(45 + 15) : 5 = \square \square$$

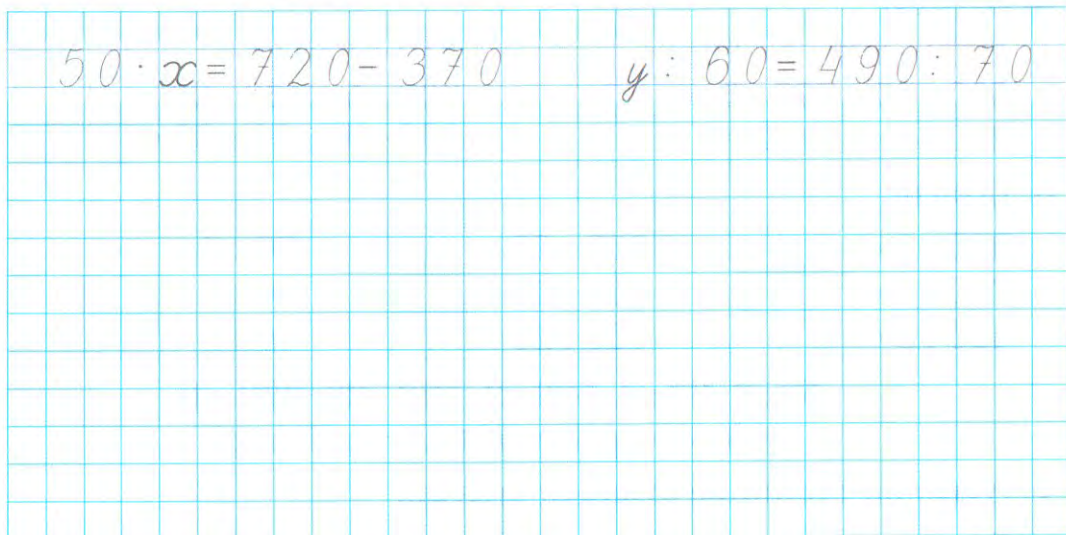
$$(250 + 50) : 6 = \square \square$$

$$(240 + 160) : 8 = \square \square$$

$$(320 + 40) : 90 = \square$$

$$(50 + 4) : 6 = \square$$

4. Теңдеулерді шеш.

5. Есепте.

$$30 \text{ м} \cdot 3 = \square \square \text{ м}$$

$$90 \text{ м} : 3 = \square \square \text{ м}$$

$$50 \text{ мм} \cdot 3 = \square \square \square \text{ мм}$$

$$600 \text{ см} : 3 = \square \square \square \text{ см}$$

$$300 \text{ см} \cdot 3 = \square \square \square \text{ см}$$

$$800 \text{ см} : 2 = \square \square \square \text{ см}$$

$$1000 \text{ см} : 5 = \square \square \square \text{ см}$$

$$1000 \text{ м} : 50 = \square \square \text{ м}$$

36 : 12 түріндегі екі таңбалы санды екі таңбалы санға бөлу тәсілдері

1. Бөліндіні таңдау әдісімен өрнектің мәнін тап.

$$69 : 23 = \square$$

$$90 : 15 = \square$$

$$88 : 22 = \square$$

$$76 : 19 = \square$$

$$84 : 14 = \square$$

$$80 : 16 = \square$$

$$96 : 32 = \square$$

$$78 : 26 = \square$$

$$81 : 27 = \square$$

2. Есепте және дұрыстығын тексер.

$75 : 15 = \square$

$87 : 29 = \square$

$75 : 25 = \square$

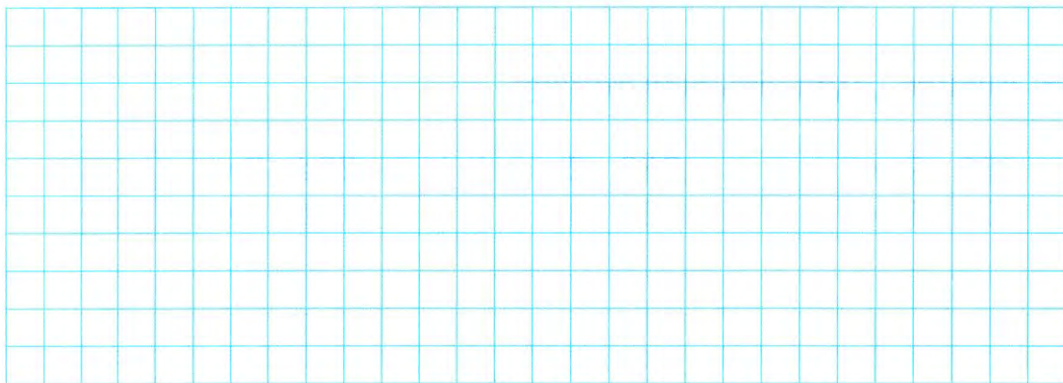
$96 : 24 = \square$

$51 : 17 = \square$

$72 : 36 = \square$

$84 : 21 = \square$

$84 : 28 = \square$

3. Есепте және дұрыстығын тексер.

$78 : 26 = \square$

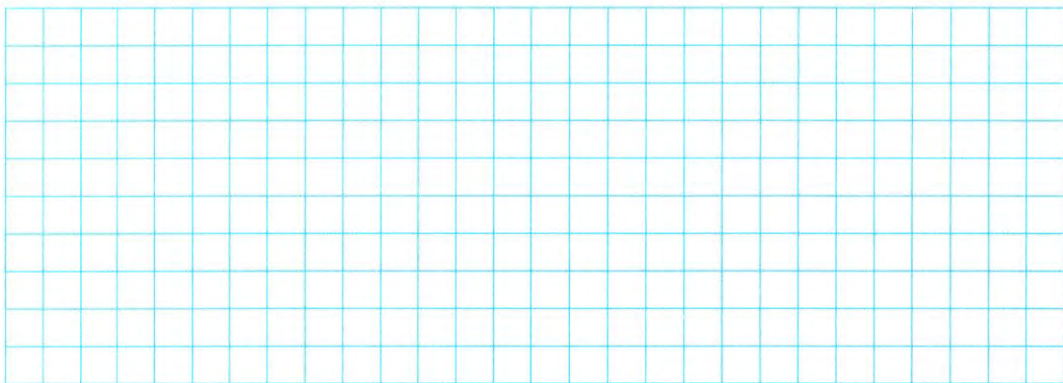
$85 : 17 = \square$

$52 : 26 = \square$

$92 : 23 = \square$

$54 : 18 = \square$

$81 : 27 = \square$

204 · 2, 408 : 2 түріндегі көбейту және бөлу тәсілдері

1. Есепте.

$909 : 9 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$606 : 3 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$802 : 2 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$402 : 2 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$606 : 6 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$804 : 4 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$806 : 2 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$606 : 2 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$707 : 7 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

2. Есепте. Дұрыстығын тексер.

$406 : 2 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

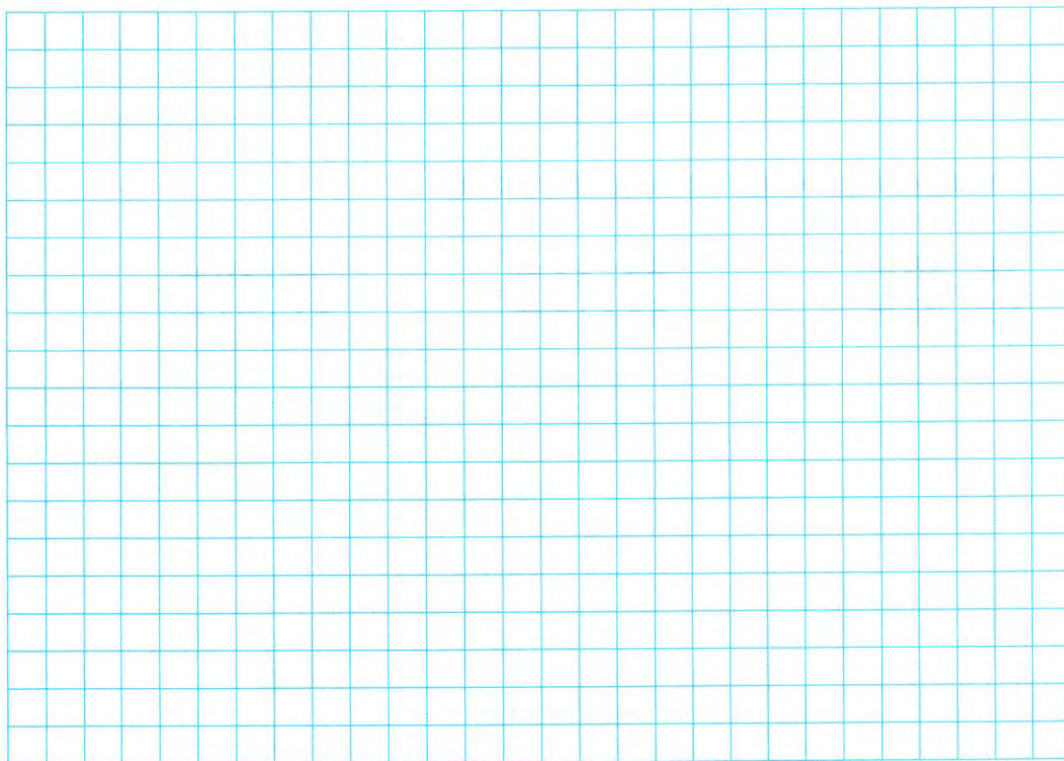
$860 : 2 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$204 \cdot 2 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$609 : 3 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$201 \cdot 2 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

$104 \cdot 2 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline \end{array}$

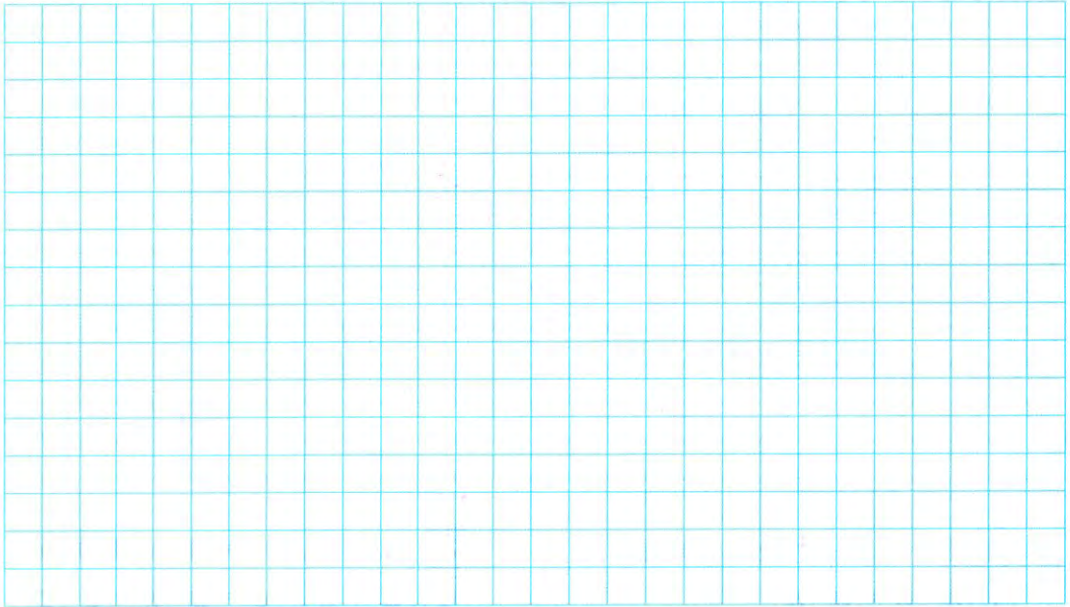

Теңдеу және теңсіздік

1. Теңдеулерді шеш.

$$520 - x = 20 \cdot 9$$

$$y + 320 = 90 \cdot 7$$

2. Бос орындарды толықтыр.

а)

Көбейткіш		25	12		42	
Көбейткіш	4	5		70		10
Көбейтіндінің мәні	320		48	0	42	500

ә)

Бөлінгіш	580	1000		804		220
Бөлгіш	2		3	4	3	2
Бөліндінің мәні		50	50		101	

Тиімді есептеу үшін көбейтудің қасиеттерін пайдалану

Тиімді тәсілмен шығар.

$$60 : 4 =$$

$$600 : 4 =$$

$$600 : 40 =$$

$$80 : 5 =$$

$$800 : 5 =$$

$$800 : 50 =$$

$$(45 + 15) : 5 =$$

$$(64 + 24) : 8 =$$

$$(250 + 450) : 5 =$$

Мен:

- тиімді есептеу үшін көбейтудің терімділік, үлестірімділік қасиеттерін қолдануды;
- қосындыны санға көбейту ережелерін қолдануды білемін.

Қалдықпен бөлуді орындап, дұрыстығын тексер.

$$83 : 9 =$$

$$39 : 6 =$$

$$49 : 5 =$$

$$50 : 6 =$$

$$68 : 8 =$$

$$86 : 9 =$$

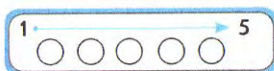
$$47 : 7 =$$

$$75 : 8 =$$

Мен:

- бір таңбалы санға қалдықпен бөлуді орындауды;
 дұрыстығын тексеруді білемін.

Қалдықпен бөлуді орындап, дұрыстығын тексер.

$$76 : 9 =$$

$$34 : 6 =$$

$$24 : 5 =$$

$$59 : 6 =$$

$$6 : 9 =$$

$$5 : 8 =$$

Мен:

- бір таңбалы санға қалдықпен бөлуді орындауды;
 дұрыстығын тексеруді білемін.

17 · 5, 84 : 4 түріндегі кестеден
тыс көбейту және бөлу

Түсіндіре отырып есепте.

$$28 \cdot 4 =$$

$$45 \cdot 9 =$$

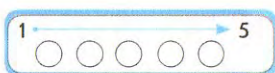
$$69 : 3 =$$

$$77 : 7 =$$

Мен:

- ауызша көбейту және бөлуді орындауды;
- ауызша бөлу мен көбейтуді орындаған кезде қосындыны бір таңбалы санға бөлу, қосындыны санға көбейту ережесін қолдануды білемін.

86

96 : 6 түріндегі кестеден
тыс ауызша бөлу

Санды тиімді қосылғыштардың қосындысына жікте.
Есепте.

$$96 : 3 =$$

$$84 : 7 =$$

$$91 : 7 =$$

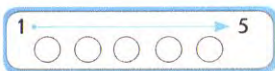
$$56 : 4 =$$

$$54 : 3 =$$

Мен:

- ауызша көбейту және бөлуді орындауды;
- ауызша бөлу мен көбейтуді орындаған кезде қосындыны бір таңбалы санға бөлу, қосындыны санға көбейту ережелерін қолдануды білемін.

87

75 : 15 түріндегі кестеден тыс
ауызша бөлу

1. Таңдау тәсілімен бөліндіні тауып, дұрыстығын тексер.

$72 : 36 =$

$39 : 13 =$

$70 : 14 =$

2. Теңдеулерді шеш.

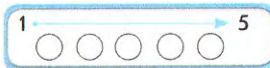
$95 : x = 19$

$19 \cdot b = 57$

Мен:

- ауызша көбейту және бөлуді орындауды;
- бөлуді көбейтумен тексеруді, санды қосындыға бөлу ережесін қолдануды;
- көбейту мен бөлуге берілген жай теңдеуді шешуді білемін.

Теңдеулерді шеш. Дұрыстығын тексер.

$x : 5 = 19$

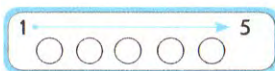
$750 : x = 5$

$23 \cdot x = 69$

Мен:

- көбейту мен бөлуге берілген жай теңдеуді шешуді;
- көбейту мен бөлуді ауызша орындауды;
- дұрыстығын тексеруді білемін.

Теңдеулерді шеш. Дұрыстығын тексер.

$$x \cdot (250 : 50) = 75$$

$$y + 160 : 4 = 452$$

Мен:

- құрылымы күрделі теңдеулерді ықшамдауды;
- теңдеулердің түбірін табуды;
- ауызша көбейту мен бөлуді орындауды;
- дұрыстығын тексеруді білемін.

Теңдеулерді шеш. Тексер.

$$(40 \cdot 3) : x = 6$$

$$25 : 5 \cdot a = 450$$

Мен:

- құрылымы күрделі теңдеулерді ықшамдауды;
- теңдеулердің түбірін табуды;
- ауызша көбейту мен бөлуді орындауды;
- дұрыстығын тексеруді білемін.

Теңдеулерді шеш. Дұрыстығын тексер.

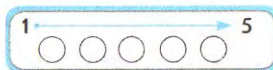
$$c \cdot (5 \cdot 2) = 540$$

$$x : (15 \cdot 2) = 3$$

Мен:

- құрылымы күрделі теңдеулерді ықшамдауды;
- теңдеулердің түбірін табуды;
- ауызша көбейту мен бөлуді орындауды;
- дұрыстығын тексеруді білемін.

Теңдеулерді шеш. Дұрыстығын тексер.

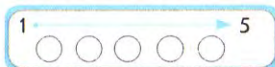
$$x : (50 \cdot 4) = 3$$

$$c \cdot (80 \cdot 5) = 800$$

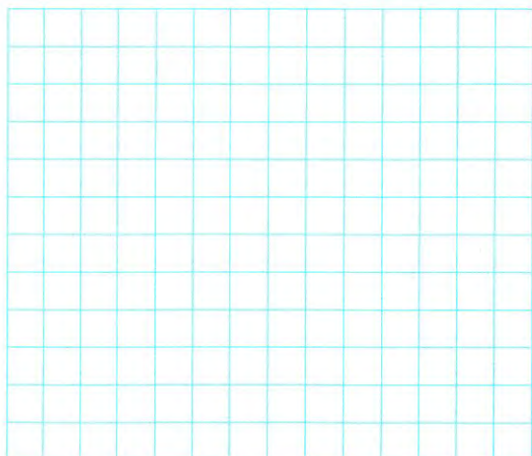

Мен:

- құрылымы күрделі теңдеулерді ықшамдауды;
- ауызша көбейту мен бөлуді орындауды;
- теңдеу шешуді;
- дұрыстығын тексеруді білемін.

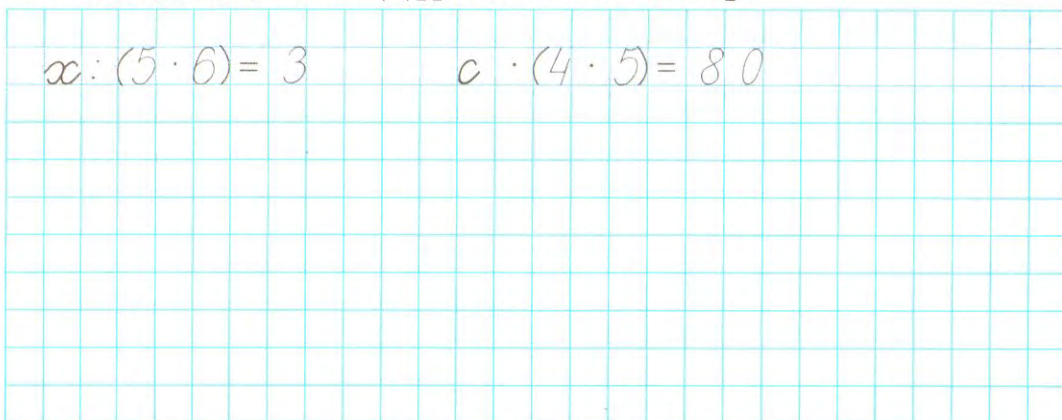

1. Залдағы орындықтар санын тиімді тәсілмен сана.

№	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
1	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
2	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
3	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
4	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
5	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
6	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
7	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
8	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
9	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
10	9	8	7	6				5	4	3	2	1
11	9	8	7	6				5	4	3	2	1
12	9	8	7	6				5	4	3	2	1
13	9	8	7	6				5	4	3	2	1
14	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	

2. Теңдеулерді шеш. Дұрыстығын тексер.

Мен:

- көбейту мен бөлудің қасиеттерін қолдануды;
- құрылымы күрделі теңдеуді шешуді білемін.

БІЛУ	Қарапайым теңдеулерді және құрылымы күрделі теңдеулерді қалай шешуді білемін.	Теңдеулерді шеш. $x \cdot (25 : 5) = 60$
		$(14 \cdot 3) : x = 6$

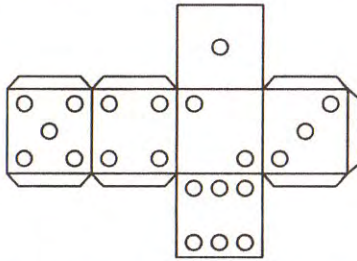
<p>ТҮСІНУ</p>	<p>Қалдықпен бөлуді орындауды және оны тексеруді білемін.</p>	<p>Қалдықпен бөлуді орында. Есептеуді тексер.</p> <p> $29 : 5 =$ <input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/> $69 : 8 =$ <input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/> $17 : 3 =$ <input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/> $30 : 7 =$ <input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/> </p>
<p>ҚОЛДАУ</p>	<p>Тиімді есептеу үшін көбейтудің терімділік, үлестірімділік және ауыстырымдылық қасиеттерін қолдана аламын.</p>	<p>Есепте. Терімділік қасиетті қолдануға болатын мысалдардың астын қызыл, үлестірімділік қасиетті қолдануға болатын мысалдардың астын көк қарындашпен сыз.</p> <p> $(6 \cdot 4) \cdot 20 =$ $(4 \cdot 8) \cdot 5 =$ $(5 + 2) \cdot 60 =$ $(30 + 40) \cdot 8 =$ </p>
<p>ТАЛДАУ</p>	<p>Қалдықпен бөлуге берілген есептерге талдау жасап, шығара аламын.</p>	<p>Есепті шығар.</p> <p>Балалар көркем еңбек сабағы үшін 19 шырша бүршігін жинады. Әрқайсысына бірдей мөлшерде шырша бүршігін жұмсай отырып, олардан 6 бұйым жасады. Бір бұйымға неше шырша бүршігі қажет болды?</p>

ЖИНАҚТАУ	<p>Есептеуді орындау үшін амалдардың қасиеттерін қолдана аламын.</p>	<p>Көбейту мен бөлудің осындай түрін шығару кезінде балалардың қалай пайымдағанын тап. Әрбір өрнекті тиісті есептеу тәсілімен біріктірі.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">Өрнек</td> <td style="text-align: center;">Есептеу тәсілі</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$240 \cdot 2$</td> <td style="text-align: center;">а) $(400 + 2) : 2$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$240 : 2$</td> <td style="text-align: center;">ө) $(400 + 2) \cdot 2$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$402 \cdot 2$</td> <td style="text-align: center;">б) $(200 + 40) \cdot 2$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$402 : 2$</td> <td style="text-align: center;">в) $(200 + 40) : 2$</td> </tr> </table>	Өрнек	Есептеу тәсілі	$240 \cdot 2$	а) $(400 + 2) : 2$	$240 : 2$	ө) $(400 + 2) \cdot 2$	$402 \cdot 2$	б) $(200 + 40) \cdot 2$	$402 : 2$	в) $(200 + 40) : 2$
Өрнек	Есептеу тәсілі											
$240 \cdot 2$	а) $(400 + 2) : 2$											
$240 : 2$	ө) $(400 + 2) \cdot 2$											
$402 \cdot 2$	б) $(200 + 40) \cdot 2$											
$402 : 2$	в) $(200 + 40) : 2$											
БАҒАЛАУ	<p>Бір таңбалы санға қалдықпен бөлудің дұрыс орындалғандығын тексере аламын.</p>	<p>Қателерді тауып, түзетіп жаз.</p> <p>$15 : 2 = 6$ (1 қалд.)</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 40px;"> <tr><td></td></tr> </table> <p>$5 : 2 = 2$ (1 қалд.)</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 40px;"> <tr><td></td></tr> </table> <p>$16 : 5 = 3$ (1 қалд.)</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 40px;"> <tr><td></td></tr> </table> <p>$3 : 7 = 0$ (3 қалд.)</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 40px;"> <tr><td></td></tr> </table>										

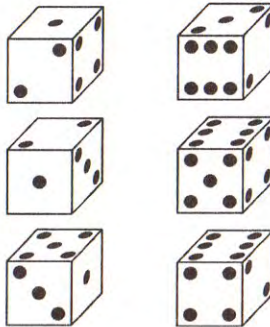
3 В. Кеңістіктік фигуралар

Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу

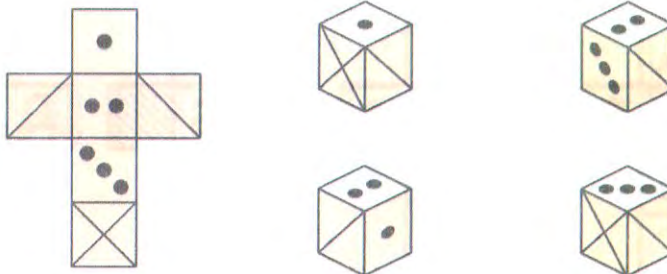
1. Үлгі бойынша текше дайында. Әр қырын белгілі бір түспен боя.

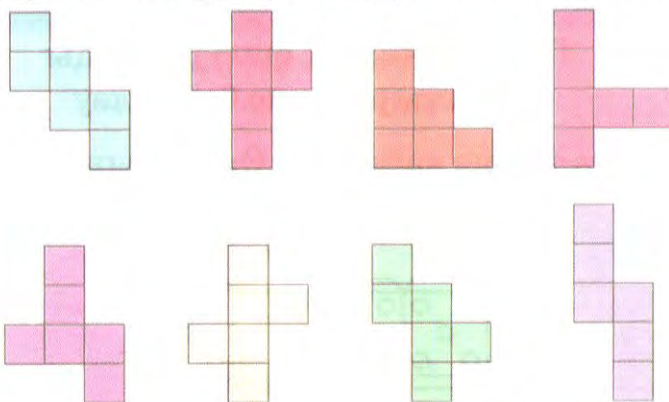
Төменгі суретте берілген текшелердің қырларын қолыңдағы өзін жасаған текшенің әрбір қырының түсіне сәйкес боя.

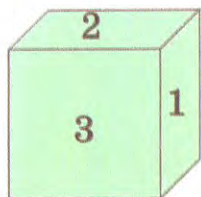
2. Текшенің жазбасына қара, оған сәйкес келетін фигураны тап.

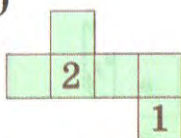
3. Суреттегі фигуралардан қайсысы текшенің жазбасы болады? Бір үлгіні таңдап, осындай жазба дайында.

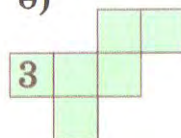
4. Текшенің көрінетін қырларында 1, 2, 3 сандары жазылған. Ал текшенің жазбасына аталған санның екеуін немесе біреуін жаз. 1, 2, 3, 4, 5, 6 сандарын текшенің жазбасына қарама-қарсы қырларындағы сандардың қосындысы 7-ге тең болатындай қойып шық.

а)

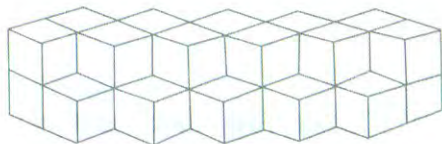
ә)

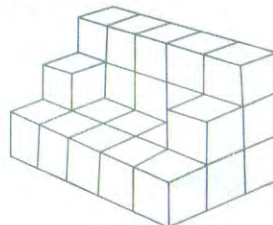
5. Әріптермен берілген әр жазбадан ойша текше құрастыр. Егер астыңғы қыры қиғаш сызықпен бейнеленген болса, қайсысы жоғарғы қыры екенін анықта.

6. Әр фигура неше текшеден құрастырылған?

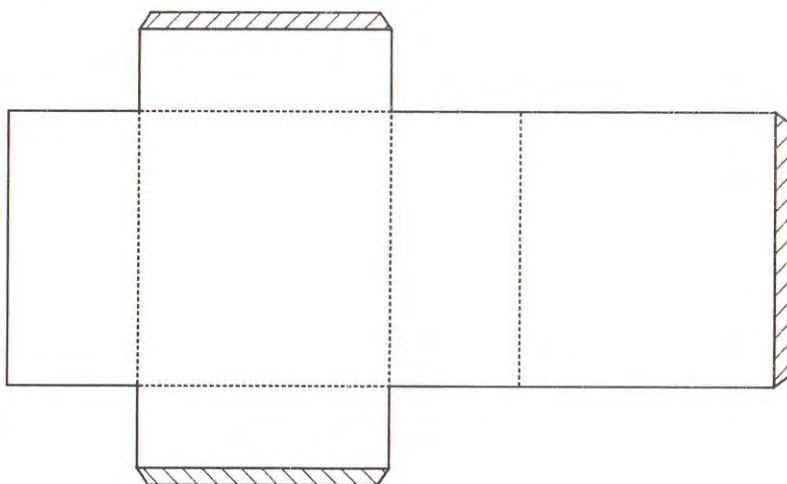
Қабырға жиһазы

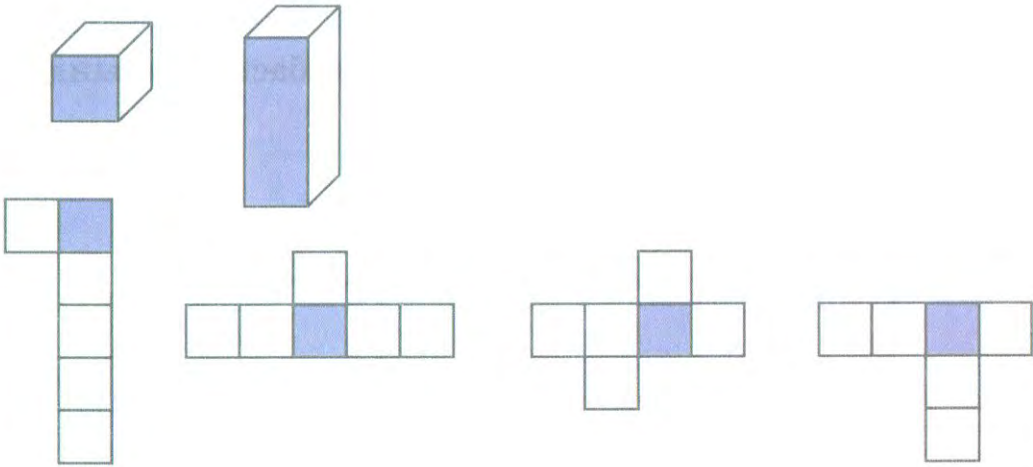
Диван

7. Үлгі бойынша параллелепипедтің жазбасын дайындап, оны құрастыр.

Текшені айналдыра қоршап сыз. Оның жазбасын тауып, оны да айналдыра қоршап сыз. Қағаздан осындай жазбасын жаса.

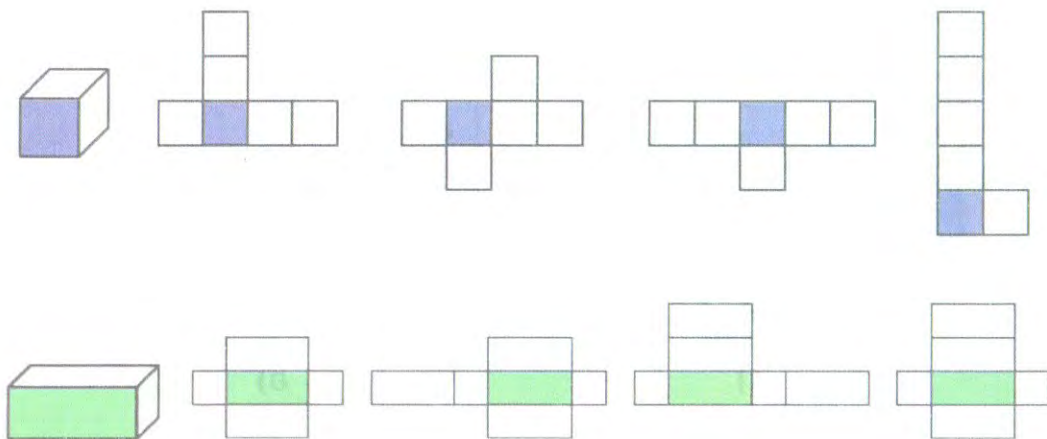

Мен:

- текшенің жазбасын анықтауды;
- текшенің жазбасын әзірлеуді;
- жазбадан текшенің моделін құрастыруды білемін.

Тікбұрышты параллелепипедтің жазбасын тауып, айналдыра сызып қорша. Қағаздан оның жазбасын жаса.

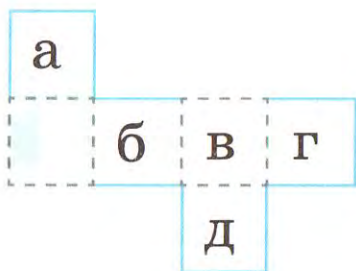

Мен:

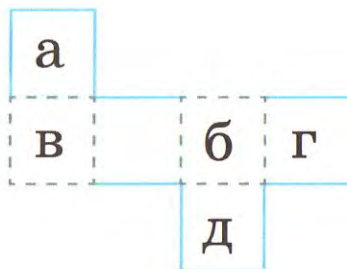
- тікбұрышты параллелепипедтің жазбасын табуды;
- параллелепипедтің жазбасын жасауды;
- қағаздан тікбұрышты параллелепипедтің моделін құрастыруды білемін.

1. а) және ә) суреттерінде текшенің жазбасы болып табылатын фигуралар берілген. Үзік сызықтар – бұл бүктеу сызықтары. Жазбадан ойша текше құрастыр. Егер боялған бөлігі төменгі жағы болса, онда қай қыры үстіңгі жағы болатынын анықта. Оны жасыл түске боя.

а)

ә)

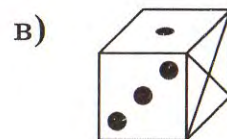
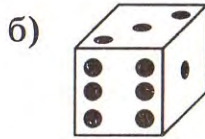
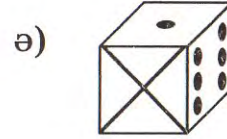
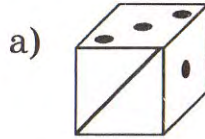
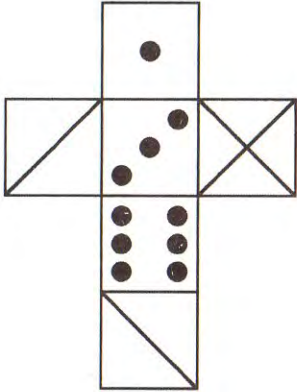

Мен:

- геометриялық фигуралардың (текше, тікбұрышты параллелепипед) жазбасын анықтауды;
- фигуралардың орналасуындағы өзгерістерді түсіндіруді білемін.

1. Берілген жазбаға сәйкес келетін текшені таңда.

Мен:

- фигураларды солға, оңға бұрған кездегі үстіңгі және бүйір жақтарының орналасуындағы өзгерістерді түсіндіруді;
- геометриялық фигуралардың (текше, тікбұрышты параллелепипед) жазбасын әзірлеуді;
- оның моделін құрастыруды білемін.

1. Тікбұрышты параллелепипедтің жазбасындағы тіктөртбұрыштардың қабырғаларын өлше және жаз. Бірдей тіктөртбұрыштарды бір түспен боя. Егер тікбұрышты параллелепипедтің жазбасында үстіңгі жағы белгіленген болса, оның басқа да жақтарын белгілеп жаз.

астыңғы
жағы

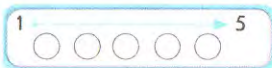
сол
бүйір жағы

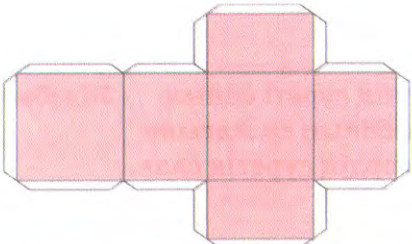
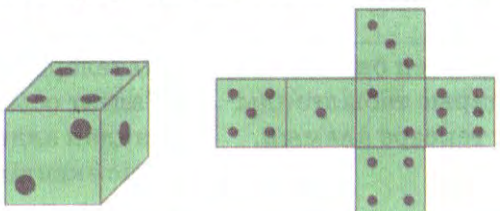
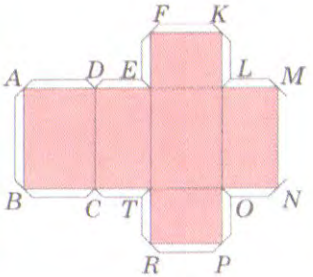
оң
бүйір жағы

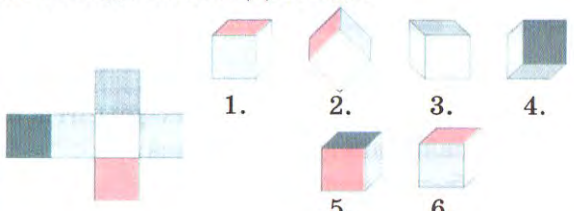
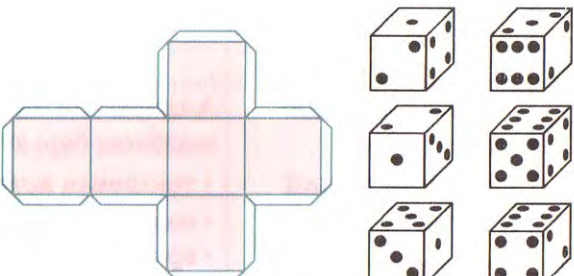
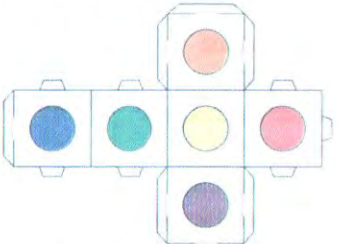
артқы
бүйір жағы

М Мен:

- тікбұрышты параллелепипедтің жазбасын анықтауды;
- фигуралардың қабырғаларын өлшеуді;
- фигураларды солға, оңға бұрған кездегі үстіңгі және бүйір жақтарының орналасуындағы өзгерістерді түсіндіруді білемін.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">БІЛУ</p>	<p>Тікбұрышты параллелепипедтің жазбасын қалай жасауға болатынын білемін.</p>	<p>Тікбұрышты параллелепипедтің жазбасын жаса.</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ТҮСІНУ</p>	<p>Текшенің орналасуындағы өзгерісін қалай айтуға болатынын түсінемін.</p>	<p>Алдарыңда ойын текшесінің суреті мен оның жазбасы берілген:</p> <ul style="list-style-type: none"> • текшенің астыңғы жағында; ☐ • сол бүйір жағында; ☐ • артқы бүйір жағында қанша дөңгелек бар? ☐
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ҚОЛДАНУ</p>	<p>Тіктөртбұрыш туралы білімімді тікбұрышты параллелепипедтің жазбасын жасау үшін қолданамын.</p>	<p>Жазбадан бірдей қабырғаларды тауып, атауын жаз. Онда тіктөртбұрыштардың нешеуі екенін анықта.</p>

ТАЛДАУ	<p>Текшенің қай жағына аударылғанын және оның жақтары қалай белгіленгенін таба аламын.</p>	<p>Текшелердің қайсысы жазбаға сәйкес келетіндігін тап. Дәлелде.</p> 												
ЖИНАҚТАУ	<p>Текшенің суреті бойынша жазбаның әр жағына нүктелердің суретін сала аламын.</p>	<p>Жазбаға нүктелердің суретін сал.</p> 												
БАҒАЛАУ	<p>Текше мен оның жазбасы дұрыс табылғандығын тексере аламын.</p>	<p>Қателерді тап. Талғат осы текшенің асты мен үстін таңдап алды. Астында қандай түс болуы тиіс екендігін анықта.</p> <table data-bbox="567 1266 919 1445"> <tr> <td></td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>үсті</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>асты</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		1	2	3	үсті				асты			
	1	2	3											
үсті														
асты														

3 С. Жазбаша көбейту және бөлу**Өзіндік жұмысқа берілген тапсырмалар**

Өрнектерді баған түрінде жазып, оларды есепте.

$23 \cdot 3$

$12 \cdot 3$

$43 \cdot 2$

$44 \cdot 2$

$42 \cdot 3$

$21 \cdot 4$

$64 : 2$

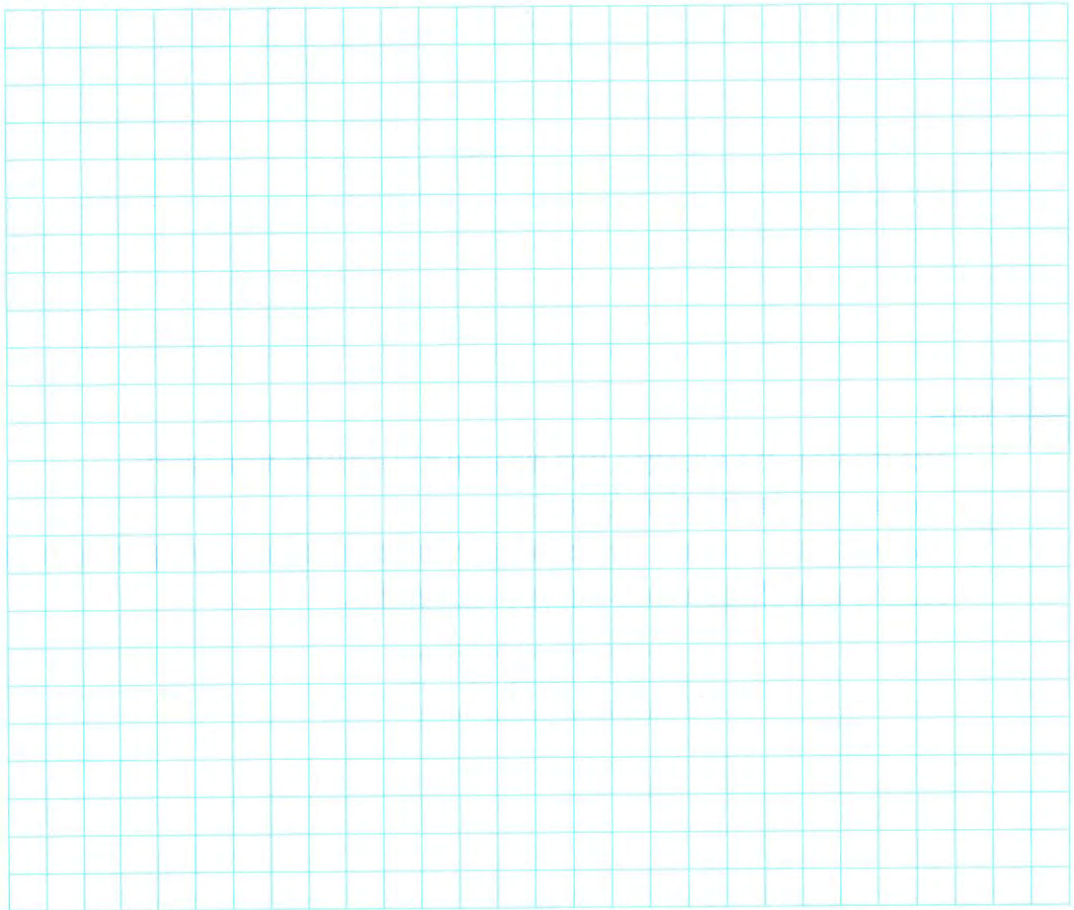
$88 : 8$

$99 : 3$

$96 : 3$

$39 : 3$

$66 : 3$

Екі таңбалы санды бір таңбалы санға жазбаша көбейту

Өрнектерді баған түрінде жаз. Есептеулерді орында.

$21 \cdot 2$	$31 \cdot 3$

$42 \cdot 2$	$34 \cdot 2$

Мен:

- екі таңбалы санды бір таңбалы санға көбейту алгоритмін түсіндіруді;
- разрядтан аттап өтпей екі таңбалы санды бір таңбалы санға жазбаша көбейтуді білемін.

104

Разрядтан аттамай үш таңбалы санды
бір таңбалы санға жазбаша көбейту

Өрнектерді баған түрінде жаз. Есептеулерді орында.

$$221 \cdot 4$$

$$312 \cdot 3$$

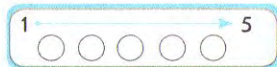
$$211 \cdot 4$$

$$323 \cdot 3$$

Мен:

- үш таңбалы санды бір таңбалы санға көбейту алгоритмін түсіндіруді;
- разрядтан аттамай үш таңбалы санды бір таңбалы санға көбейту алгоритмін қолдануды білемін.

105

Разрядтан аттамай үш таңбалы санды
бір таңбалы санға жазбаша көбейту

Амалдардың орындалу ретін анықта. Амалдарды баған түрінде орындап көрсет.

$$331 \cdot 3 - 314 \cdot 2 =$$

$$1000 - 242 \cdot 2 + 156 =$$

Мен:

- үш таңбалы санды бір таңбалы санға көбейту алгоритмін түсіндіруді;
- разрядтан аттамай үш таңбалы санды бір таңбалы санға көбейту алгоритмін қолдануды білемін.

107

Разрядтан аттамай екі таңбалы санды бір таңбалы санға жазбаша бөлу

Амалдардың орындалу ретін анықта. Амалдарды баған түрінде жазып, оларды есепте.

$$84 : 2 + 96 : 3 =$$

$$36 : 3 + 64 : 2 =$$

Мен:

- екі таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу алгоритмін түсіндіруді;
- разрядтан аттамай екі таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу алгоритмін қолдануды білемін.

114

Разрядтан бір рет аттап өту арқылы жазбаша көбейту және бөлу алгоритмі

Амалдардың орындалу ретін анықта. Амалдарды баған түрінде жазып, оларды есепте.

$$46 \cdot 2 + 96 : 4 =$$

$$29 \cdot 3 - 75 : 5 =$$

Мен:

- разрядтан бір рет аттап өту арқылы көбейту және бөлу алгоритмін түсіндіруді;
- разрядтан бір рет аттап өту арқылы көбейту және бөлу алгоритмін қолдануды білемін.

116

Разрядтан бір рет аттап өту арқылы жазбаша көбейту және бөлу алгоритмі

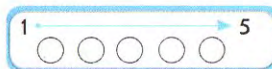
Амалдардың орындалу ретін анықта. Амалдарды баған түрінде жазып, оларды есепте.

$$900 - 29 \cdot 5 - 255 : 3 =$$

Мен:

- разрядтан бір рет аттап өту арқылы көбейту және бөлу алгоритмін қолдануды білемін.

Разрядтан екі рет аттап өту арқылы
жазбаша көбейту және бөлу алгоритмі

Амалдарды баған түрінде жазып, оларды есепте.

$$128 \cdot 7 - 79 \cdot 5 =$$

$$236 \cdot 4 - 97 \cdot 6 =$$

Мен:

- разрядтан екі рет аттап өту арқылы көбейту және бөлу алгоритмін қолдануды білемін.

120

Разрядтан екі рет аттап өту арқылы
жазбаша көбейту және бөлу алгоритмі

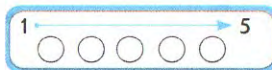
Амалдарды баған түрінде жазып, оларды есепте.

$$238 \cdot 3 + 42 \cdot 8 - 942 : 3 =$$

Мен:

- разрядтан екі рет аттап өту арқылы көбейту және бөлу алгоритмін қолдануды білемін.

121

Разрядтан екі рет аттап өту арқылы жазбаша көбейту және бөлу алгоритмі. Бекіту

Есептеуді баған түрінде орында. Салыстыр.

$$825 : 5 \square 924 : 4$$

$$127 \cdot 4 \square 89 \cdot 9$$

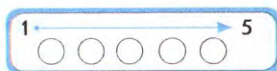
$$965 : 5 \square 843 : 3$$

$$264 \cdot 3 \square 97 \cdot 6$$

Мен:

- өрнектерді салыстыру кезінде жазбаша көбейту және бөлу алгоритмін қолдануды білемін.

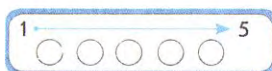
Амалдар бойынша баған түрінде есепте.

$$236 \cdot 4 - 158 \cdot 5 + 187 =$$

Мен:

- бірнеше амалдан тұратын өрнектің мәнін табу кезінде жазбаша түрде көбейту мен бөлу алгоритмдерін қолдануды білемін.

123

Жазбаша көбейту және бөлу
алгоритмін қолдану

Теңдеуді шеш.

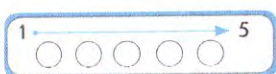
$$1000 - x = 137 \cdot 7$$

$$135 \cdot 3 + x = 1000$$

Мен:

- теңдеуді шешу барысында жазбаша түрде көбейту және бөлу алгоритмдерін қолдануды білемін.

Амалдар бойынша баған түрінде есепте.

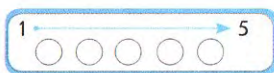
$$375 : 5 + (400 - 346) \cdot 2 =$$

$$900 - 194 : 2 - 345 \cdot 2 =$$

Мен:

- жазбаша түрде көбейту және бөлу алгоритмдерін қолдануды білемін.

125

Жазбаша көбейту және бөлу
алгоритмін қолдану

Амалдар бойынша баған түрінде есепте.

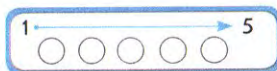
$$(1000 - 426) : 2 =$$

$$(259 + 68) \cdot 3 =$$

Мен:

- жазбаша түрде көбейту және бөлу алгоритмдерін қолдануды білемін.

126

Жазбаша түрде көбейту және бөлу алгоритмін қолдану

Амалдар бойынша баған түрінде есепте.

$$951 : 3 + 191 \cdot 2 =$$

$$582 : 3 + 136 \cdot 4 - 579$$

Мен:

- жазбаша түрде көбейту және бөлу алгоритмдерін қолдануды білемін.

127

Жазбаша көбейту және бөлу
алгоритмін қолдану

631

Амалдар бойынша баған түрінде есепте.

$$1000 - 585 : 5 =$$

$$197 \cdot 3 - 98 \cdot 4 =$$

Мен:

- жазбаша түрде көбейту және бөлу алгоритмдерін қолдануды білемін.

Амалдар бойынша баған түрінде есепте.

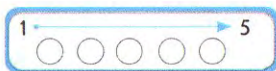
$$726 : 6 + (850 - 582) : 2 =$$

$$935 : 5 + 197 \cdot 3 - 296 =$$

Мен:

- жазбаша түрде көбейту және бөлу алгоритмдерін қолдануды білемін.

129-130

Өзіңді тексер!

<p>БІЛУ</p>	<p>Екі/үш таңбалы сандарды бір таңбалы санға көбейту және бөлу алгоритмін білемін.</p>	<p>Көбейтуді орындап, алгоритмді толықтыр.</p> <table border="1" style="width: 100px; height: 100px; margin: 10px;"> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </table> <p>Жазамын: Бірліктерді көбейтемін: _____ Ондықтарды көбейтемін: _____ Жүздіктерді көбейтемін: _____ Жауабын оқимын: _____</p>																																																		
<p>ТҮСІНУ</p>	<p>Екі/үш таңбалы сандарды бір таңбалы санға көбейту және бөлу алгоритмін қалай қолдану керектігін түсінемін.</p>	<p>Баған түрінде есептеп, тексеруді орында.</p> <table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 50%;">$235 : 5$</td> <td style="width: 50%;">$195 : 3$</td> </tr> <tr> <td>$364 : 4$</td> <td>$68 : 2$</td> </tr> </table>	$235 : 5$	$195 : 3$	$364 : 4$	$68 : 2$																																														
$235 : 5$	$195 : 3$																																																			
$364 : 4$	$68 : 2$																																																			
<p>ҚОЛДАНУ</p>	<p>Екі/үш таңбалы сандарды бір таңбалы санға көбейту және бөлу алгоритмін қолданамын.</p>	<p>Амалдар бойынша баған түрінде есепте.</p> <p>$(104 + 552) : 4 + (980 - 752) \cdot 2$</p>																																																		

ТАЛДАУ

Есептеу үшін жаз-
баша немесе ауызша
тәсілдердің қай-
сысын қолданған
дұрыс екендігін
анықтай аламын.

Есепті шығар.

Көркем еңбек сабағы үшін 60 теңгеден 6 қорап
ермексаз және 224 теңгеден 4 түрлі түсті қатыр-
ғықағаз сатып алынды. Қатырғықағазға қара-
ғанда ермексазға қанша теңге кем төленді?

ЖИНАҚТАУ	<p>Жазбаша есептеу тәсілдеріне өрнектер құрастыра аламын.</p>	<p>Өрнектер құрастырып, олардың мәнін тап.</p> <p>а)</p> <table border="1" data-bbox="480 181 1128 318"> <tr> <td>Қосылғыш</td> <td>$357 \cdot 2$</td> <td>$354 : 3$</td> </tr> <tr> <td>Қосылғыш</td> <td>$65 : 5$</td> <td>29</td> </tr> <tr> <td>Қосындының мәні</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>ә)</p> <table border="1" data-bbox="480 532 1118 678"> <tr> <td>Азайғыш</td> <td>$129 \cdot 3$</td> <td>780</td> </tr> <tr> <td>Азайтқыш</td> <td>$32 \cdot 3$</td> <td>$156 \cdot 4$</td> </tr> <tr> <td>Айырманың мәні</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Қосылғыш	$357 \cdot 2$	$354 : 3$	Қосылғыш	$65 : 5$	29	Қосындының мәні			Азайғыш	$129 \cdot 3$	780	Азайтқыш	$32 \cdot 3$	$156 \cdot 4$	Айырманың мәні		
Қосылғыш	$357 \cdot 2$	$354 : 3$																		
Қосылғыш	$65 : 5$	29																		
Қосындының мәні																				
Азайғыш	$129 \cdot 3$	780																		
Азайтқыш	$32 \cdot 3$	$156 \cdot 4$																		
Айырманың мәні																				
БАҒАЛАУ	<p>Есептеулердің дұрыс орындалғанын тексере аламын.</p>	<p>Есептеулерді тексер. Жіберілген қатені түзет.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> $\begin{array}{r} \times 165 \\ \quad 3 \\ \hline 495 \end{array}$ </div> <div style="text-align: center;"> $\begin{array}{r} - 7404 \\ \quad 4 \\ \hline 34 \\ \quad -32 \\ \hline 20 \\ \quad -20 \\ \hline 0 \end{array}$ </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> $\begin{array}{r} - 6282 \\ \quad 6 \\ \hline 28 \\ \quad -18 \\ \hline 10 \end{array}$ </div> <div style="text-align: center;"> $\begin{array}{r} - 6282 \\ \quad 6 \\ \hline 28 \\ \quad -18 \\ \hline 10 \end{array}$ </div> </div>																		

Оқулық басылым Учебное издание

Ақпаева Асель Бакировна
Лебедева Лариса Анатольевна
Мыңжасарова Маржангул Жангазиновна

МАТЕМАТИКА

№3 жұмыс дәптері Рабочая тетрадь №3

Жалпы білім беретін мектептің
3-сынып оқушыларына арналған

для учащихся 3 класса
общеобразовательной школы

Әдіскер *Ф.С. Лекерова*

Методист *Ф.С. Лекерова*

Редакторы *Л.С. Ахметова*

Редактор *Л.С. Ахметова*

Көркемдеуші редакторы *Т.В. Тольбекова*

Художественный редактор *Т.В. Тольбекова*

Мұқабасын безендірген *Е.С. Жузбаев*

Дизайн обложки *Е.С. Жузбаева*

Компьютерде беттеген *Г.А. Матақбаева*

Компьютерная верстка *Г.А. Матақбаевой*

Басуға 20.06.2018 ж. қол қойылды.

Подписано в печать 20.06.2018 г.

Пішімі 70x90 ¹/₁₆, Есептік баспа табағы 1,10.
Шартты баспа табағы 5,22. Офсеттік басылым.

Формат 70x90 ¹/₁₆, Уч.-изд.л. 1,10.

Өріп түрі «DS SchoolBook». Офсеттік қағаз.

Усл.печ.л. 5,22. Печать офсетная.

Таралымы 205 000 дана. Тапсырыс № 1669.

Гарнитура «DS SchoolBook». Бумага офсетная.

Тираж 205 000 экз. Заказ № 1669

Сапасы жөнінде мына мекемеге хабарласыңыз:

С претензиями по качеству обращаться:

Қазақстан Республикасы,

Республика Казахстан,

«Алматыкітап баспасы» ЖШС,

ТОО «Алматыкітап баспасы»

050012, Алматы қаласы, Жамбыл көшесі, 111-үй,
тел. (727) 250 29 58, факс: (727) 292 81 10.

050012, г. Алматы, ул. Жамбыла, 111,

e-mail: alkitap@intelsoft.kz

тел. (727) 250 29 58; факс: (727) 292 81 10.

e-mail: alkitap@intelsoft.kz

Сапа және қауіпсіздік стандарттарына сай.

Соответствует всем стандартам качества и безопасности.

Сертификация қарастырылмаған.

Сертификация не предусмотрена.

Сақтау мерзімі шектелмеген.

Срок годности не ограничен.

Қазақстанда басылды

Отпечатано в Казахстане

«Реформа» ЖШС

ТОО «Реформа»,

Алматы қ., Ақбулақ ы-ауд., Шарипов к-сі, 40Б-үй

г. Алматы, мкр. Ақбулақ, ул. Шарипова, д. 40Б

Кітаптарды «Алматыкітап баспасы» ЖШС-ның кітап дүкендерінен сатып алуға болады.

Астана қаласы: Иманов көшесі, 10, тел.: (7172) 53 70 84, 27 29 54;

Б. Момышұлы даңғылы, 14, тел.: (7172) 42 42 32, 57 63 92; Жеңіс даңғылы, 67, тел.: (7172) 29 93 81; 29 02 12.

Алматы қаласы: Абай даңғылы, 35/37, тел.: (727) 267 13 95, 267 14 86;

Гоголь көшесі, 108, тел.: (727) 279 29 13, 279 27 86; Қабанбай батыр көшесі, 109, тел.: (727) 267 54 64, 272 05 66;

Жандосов көшесі, 57, тел.: (727) 303 72 33, 374 98 59; Гагарин даңғылы, 76, тел. (727) 338 50 52;

Әл-Фараби даңғылы, 63/17, тел. (727) 387 17 24; Майлин көшесі, 224 «А», тел.: (727) 386 15 19, 222 29 43;

Төле би көшесі, 40/1, тел.: (727) 273 51 38, 224 39 37.

Қойма есептеу басқармасы: Алматы қ., Ангарская көшесі, 95 А, тел.: (727) 290 49 67, 290 49 66.

Интернет-дүкен: www.flip.kz

Маркетинг бөлімі, тел.: (727) 292 92 23, 292 57 20.

e-mail: sale1@almatykitap.kz

Кітаптар мен басылымдар туралы мағлұматтарды
www.almatykitap.kz сайты арқылы білуге болады.

**Бастауыш сыныптың
жаңартылған оқу бағдарламасы бойынша
«Алматыкітап баспасында» дайындалған
«Математика» базалық оқу-әдістемелік кешені**

«Алматыкітап баспасы» ЖШС-да бар
жаңа кітаптар туралы мына сайттан білуге болады:
www.almatykitap.kz

ISBN 978-601-01-3694-6

